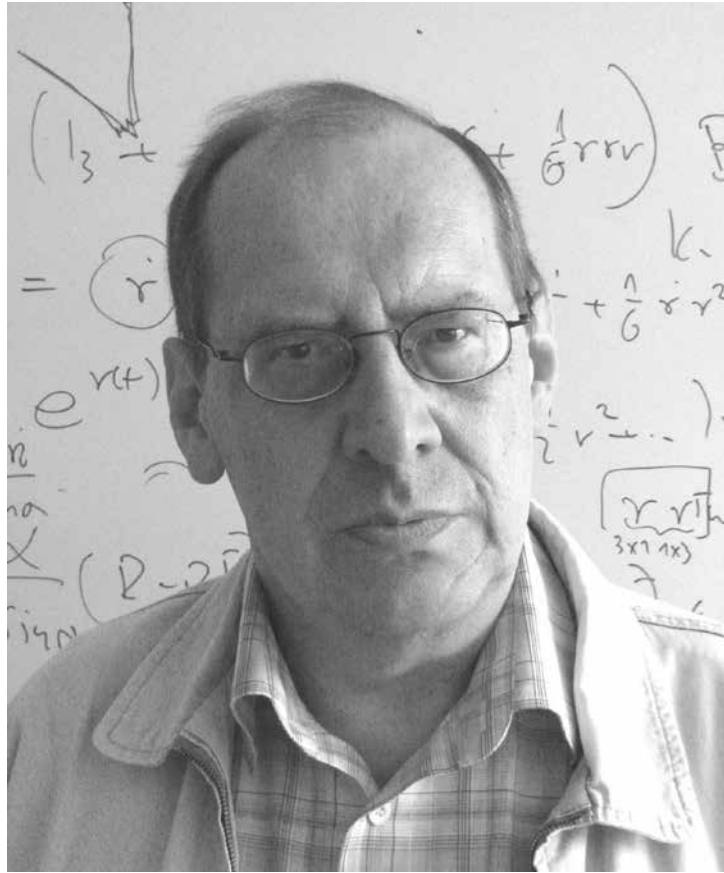

Prof. dr hab. inż. Krzysztof TCHOŃ (1951-2021)

Wspomnienie

Prof. Krzysztof Tchoń urodził się 10 maja 1951 roku. W rodzinnym Tarnowie ukończył I Liceum Ogólnokształcące o profilu klasycznym. Następnie studiował na Wydziale Elektroniki Politechniki Wrocławskiej. W roku 1973 uzyskał tytuł magistra inżyniera w zakresie automatyki. Podczas studiów magisterskich rozpoczął studia doktorskie w Instytucie Cybernetyki Technicznej pod kierunkiem prof. Jerzego Jaronia. Stopień doktora uzyskał w roku 1976 broniąc pracę pt. „Zdarzenie jako pojęcie pierwotne teorii systemów”. Dziesięć lat później, uzyskał stopień doktora habilitowanego na podstawie monografii „On stable and typical properties of control systems”. W roku 1996 otrzymał tytuł profesora, a stanowisko profesora w roku 1998.

Kariera zawodowa prof. Tchońa była związana z Politechniką Wrocławską, gdzie w 1973 roku rozpoczął pracę na stanowisku starszego asystenta w Zakładzie Podstaw Cybernetyki niedługo później zostając adiunktem. W latach 1987-2015 sprawował funkcję kierownika Zakładu, a po zmianie nazwy Katedry Cybernetyki i Robotyki. W latach 1987-91 pełnił obowiązki zastępcy dyrektora Instytutu ds. dydaktycznych. Pod koniec 2015 roku zrezygnował z pełnienia funkcji kierowniczych i skoncentrował się wyłącznie na pracy naukowej i dydaktycznej.

Zainteresowania naukowe prof. Tchońa koncentrowały się na fundamentalnych problemach automatyki i robotyki rozważanych

z perspektywy matematycznej. Początkowo zajmował się teorią systemów, później nieliniową teorią układów sterowania. W obszarze robotyki zajmował się wieloma klasycznymi zadaniami planowania ruchu dla manipulatorów i robotów nieholonomicznych. W badaniach korzystał z narzędzi geometrycznej teorii sterowania i teorii osobliwości. Do najważniejszych wyników Profesora zalicza się: metodę postaci normalnych w zadaniu odwrotnym kinematyki, metodę endogenicznej przestrzeni konfiguracyjnej dla robotów nieholonomicznych, badanie różnego typu równoważności. Napisał 283 prace naukowe, znajdujące oddźwięk w środowisku krajowym i międzynarodowym.

W latach 1982-83 odbył staż na Uniwersytecie Warwick. W roku 1991 odbył staże w École des Mines de Paris, Fontainebleau i University of Twente, Enschede. Uczestniczył w licznych projektach badawczych finansowanych przez: Komitet Badań Naukowych, Fundację na rzecz Nauki Polskiej, Narodowe Centrum Nauki, Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, 7-my Program Ramowy Unii Europejskiej.

W roku 2003 zainicjował w Zakładzie Podstaw Cybernetyki i Robotyki nowy kierunek działalności naukowej i dydaktycznej w obszarze robotyki społecznej, o silnie interdyscyplinarnym charakterze. W roku 2008 włączył Zakład do projektu LIREC, realizowanego ramach 7-go Programu Ramowego, którego celem było stworzenie wieloaspektowych podstaw teoretycznych i technologii sztucznych towarzyszy życia człowieka. Dzięki wiedzy pozyskanej od partnerów programu i zebranym doświadczeniom, robotyka społeczna uprawiana w Katedrze Cybernetyki i Robotyki osiągnęła zaawansowany poziom, a od roku 2012 stała się rozpoznawaną w kraju gałęzią robotyki.

Profesor Tchoń wspierał działalność swoich pracowników w zakresie robotyki medycznej. Od roku 2000 przez dwadzieścia lat w Zakładzie Podstaw Cybernetyki i Robotyki były prowadzone prace nad rozwojem bionicznej protezy ręki. W latach 2013-2017 pracownicy Katedry byli zaangażowani w budowę robota do telediagnostyki medycznej w ramach projektu ReMeDi, finansowanego przez Komisję Europejską w ramach 7-go Programu Ramowego.

Szczególną uwagę poświęcał dydaktyce. W roku 1987 współtworzył nowy kierunek studiów: Automatykę i Robotykę. Współtworzył od podstaw i przez wiele lat kierował specjalnością Robotyka na Wydziale Elektroniki. Był inicjatorem i współautorem podręcznika akademickiego do robotyki, a także matematycznych podstaw automatyki i robotyki. Prowadził kursy w zakresie szeroko pojętych matematycznych podstaw automatyki i robotyki. Wychował i wypromował grono uczniów z których 14-tu uzyskało stopień doktora, a dwójka z nich habilitacje.

Przez wiele lat brał aktywny udział w pracach Komitetu Automatyki i Robotyki PAN. Był członkiem komitetów naukowych licznych czasopism i konferencji naukowych w kraju i za granicą. Dzięki staraniom profesora cyklicznie odbywały się Krajowe Konferencje Robotyki, których szesnastą edycję zatrzymała pandemia.

Profesor Tchoń zmarł we Wrocławiu dnia 17 kwietnia 2021.

Krzysztof Arent (Politechnika Wroclawska)